Vapaa Ajattelija

jumalaton kulttuurilehti

6/1999

Vapaa Ajattelija
jumalaton kulttuurilehti 1999 / 1

Vapaa Ajattelija uudistuu jälleen

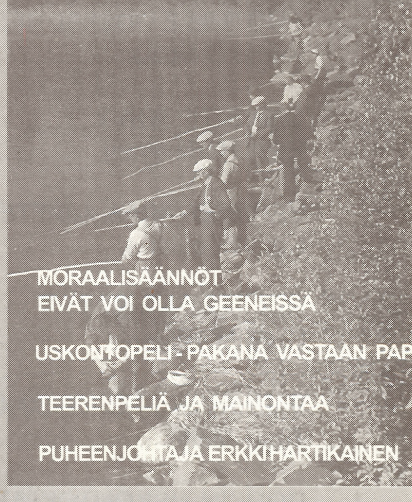
VAALIT TULEVAT - OLETKO VALMIS ?
FUNDAMENTALISMI JA MIELENTERVEYS
JUHA KUKKONEN PUOLUSTAA SKIENTOLOGEJA
SATANISTIT: ME OLEMME PAKANOITA !

Vapaa Ajattelija
jumalaton kulttuurilehti 2/1999

XXI LIITTOKOKOUS
NÖRTTIEN KOSTO
KANNIBALISMISTA
VAPAA-AJATTELIJAT JA ROTUKISSAT
HISTORIAA

Vapaa Ajattelija
jumalaton kulttuurilehti 3/1999

MORAALISÄÄNNÖT EIVÄT VOI OLLA GEENEISSÄ
USKONTOPELI - PAKANA VASTAAN PAP
TEERENPELIÄ JA MAINONTAA
PUHEENJOHTAJA ERKKI HARTIKAINEN

Vapaa Ajattelija
jumalaton kulttuurilehti 4/1999

EDVARD WESTERMARK - KUOLEMASTA 60 VUOTTA

Vapaa Ajattelija
jumalaton kulttuurilehti 6/1999

Vapaa Ajattelija 2000

Vapaa Ajattelija
jumalaton kulttuurilehti 5/199

KIRKOLLISVERO vuoden 1956 tuloista
Maksuunpanovuosi 1957
KYRKOUTSKYLDER för inkomst år 1956
Debiteringsår 1957

HELSINGIN PITÄJÄN SEURAKUNTA
HELSINGE FÖRSAMLING

1. erä - raten
Kantoaika - Uppbördstid 28/10 — 30/11

2. erä - raten
Kantoaika - Uppbördstid 15/1 — 15/2 195

TILILLEPANOKORTTI - INBETALNINGSKORT

HELSINGIN PITÄJÄN SEURAKUNTA
HELSINGE FÖRSAMLING

SISÄLLYS

6.12.1999

Takakansi Uuno F. Inkinen
Seuraavan lehden materiaali
15.1.2000 mennessä

JULKAISIJA

Vapaa-ajattelijain liitto ry
-Fritänkarnas förbund rf
Osoitteenmuutokset, tilaukset, kirja-myynti, neuvontapalvelut ym. asiat
toimisto klo 9-17
Neljäs linja 1, 00530 HELSINKI
puh. 09-715 601, faksi 09-739 055
http://www.vapaa-ajattelijat.fi
Pankkiyhteys
Leonia 800014-85180
Lahjoitus- ja testamenttitili sama

TOIMITUSTA KOSKEVAT ASIAT
Päätoimittaja Timo Meltti
Neljäs linja 1, 00530 HELSINKI
09-715 601
timo.meltti@dlc.fi
val@val.pp.fi

Mahdollisista kirjoituspalkkioista pyydetään
sopimaan ennakolta. Pyydetään lähettämään
tekstin mukana tietokonelevyke,
mikäli sellainen on.
Kirjoittajien mielipiteet eivät välttämättä
vastaa lehden ja julkaisijan kantaa.

ILMOITUSHINNAT
koko sivu 1400 mk
puoli sivua 800 mk
neljäsosa sivua 500 mk
kahdeksasosa sivua 300 mk
lisävärit sopimuksen mukaan

AINEISTOPÄIVÄ
1/2000 15.1.

Painopaikka
Meripaino Oy 1999

55. vuosikerta, ISSN 0355-8703
6 numeroa vuodessa, painos 2000 kpl
Tilaushinta 120 mk
Vapaa Ajattelija on Kultti ry:n jäsen

Menneen talven lumia

Kuusi numeroa Vapaa Ajattelijoita on jälleen tehty. Asetin ensimmäisessä numerossa tavoitteita sisällön kiinnostavuuden, ulkoasun kunnianhimoisuuden ja suuremman levikin suhteen. Suostuessani Vapaa Ajattelijan päätoimittajan tehtävään en arvannut kuinka vaikea vuosi olisi edessä. Veteraanivapaa-ajattelija, monena vuonna päätoimittajanakin toiminut Timo I. Vasama totesikin Vapaa Ajattelijan päätoimittajan tehtävästä, että kun kumartaa yhtäälle niin pyllistää toisaalle.

*****

Vapaa-ajattelijoiden joukko on ajatuksiltaan kirjavaa, joidenkin mielestä ainoana yhdistävänä tekijänä on vaatimus valtion ja kirkon erottamisesta toisistaan. Tällainen näkemys laajentaisi vapaa-ajattelijoiden piiriä kyllä mukavasti, sillä mm. jehovantodistajat voisivat silloin kuulua joukkoomme. Näin pitkällä ei kai vielä olla, mutta monet muut, humanistit ja uusmietiskelijät ovat kyllä mukana. Ateistiksi leimautumista pelätään ja siinä missä kristitty ylpeänä puhuu uskostaan, monet vapaa-ajattelijat kauhistelevat julkijumalattomuutta ja pitävät sitä jos ei nyt syntisenä niin ainakin imagosyistä arveluttavana.

Tämänkin lehden palstoilla on esitetty erilaisia strategioita ja visioita, miten uskonnotonta järjestökenttää tulisi kehittää. Vapaa-ajattelijoiden olisi terävöitettävä omaa kuvaansa, jotta kaikki tietäisivät mihin kuulua ja missä toimia.

*****

Uskonnonvapauskomitean välimietintö sisältää lähitulevaisuudessa ainakin yhden selkeän haasteen vapaa-ajattelijoille, joka käsittääkseni eroaa esimerkiksi humanistien näkemyksestä. Elämänkatsomustiedon opetus olisi säilytettävä vain ja ainoastaan uskontokuntaan kuulumattomien aineena. Mikäli muunlaisia järjestelyitä halutaan, paras vaihtoehto olisi sekä uskonnon- että elämänkatsomustiedonopetuksen poistaminen koulujen opetusohjelmista tai ainakin niiden tekeminen vapaaehtoisiksi aineiksi. Välimietinnössä ei tule esille vapaa-ajattelijoiden tärkein vaatimus uskonnonvapauden todelliselle toteutumiselle: kirkkojen aseman tasa-arvoistaminen muiden aatteellisten järjestöjen kanssa.

*****

Jotkut lukijat ovat siinä käsityksessä, että lehtemme pitäisi olla vähintäänkin Hesarin kuukausiliitteen tasoinen. Minustakin se on seuraavalle vuosituhannelle oiva tavoite. Silloin Vapaa Ajattelijassa olisi kokopäiväisesti kuusitoista toimitukseen kuuluvaa ja muutkin taustat, kuva-arkisto, markkinointiosasto ja yleishallinto tekemässä lehteämme.

Olen yrittänyt vähentää Vapaa Ajattelijassa kirkon omien asioiden esilläpitämistä. Kirkoilla on mahtava arsenaali erilaisia julkaisuja, joten sieltä varmaan löytyy tilaa näille jutuille. Oma lukunsa ovat sellaiset kirkon toimet, joista se itse on hiljaa tai joista valtalehdistö solidaarisena kirkolle ei kirjoita. Tällaisena esimerkkinä voisi esittää kirkon taloudellisen aseman jatkuvan vahvistumisen tai alla olevan esimerkin Pipliaseurasta.

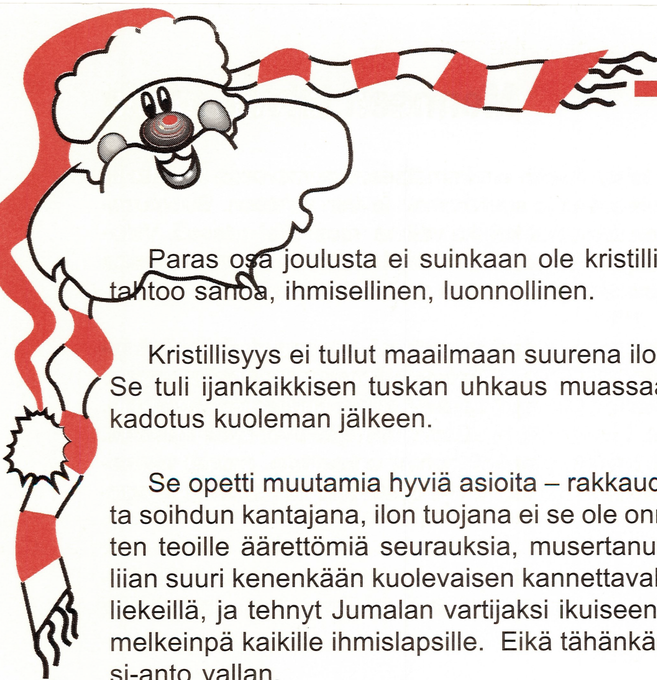
*****

Suomen Pipliaseura on mahtava kirkkojen lähetysjärjestö. Se tekee samaa työtä kuin talebanit Afganistanissa, Indonesian hallitus tahollaan, venäläiset ja tshetsheenisissit Tshetsheniassa. Pipliaseurat levittävät ilosanomaansa vastenmielisin ja alhaisin keinoin. Turkissa maanjärjestykset ovat tuhonneet kyliä ja kaupunkeja. Tuhannet ihmiset ovat kuolleet ja kymmenettuhannet ovat jääneet kodittomiksi. Mitä Pipliaseura tekee? Se käynnistää "Elämän sanaa Turkissa" keräyksen käyttäen häikäilemättömästi hyväkseen ihmisten myötätuntoa maanjäristyksen tuhoista kärsiviä kohtaan, ei kerätäkseen rahaa järjestyksen uhreille, vaan rahaa voidakseen jakaa raamattuja näille vääräuskoisille. Onko tämä sitä moraalista toimintaa, joka antaa kristityille riittävän inspiraation ja motivaation, jota entinen arkkipiispa John Vikström peräänkuulutti filosofiatapahtumassa Tampereella keväällä 1999?

Pakanallista joulua Vapaa Ajattelijan lukijoille

Timo Meltti.

JK.
Odotellessamme tulevia parempia aikoja toimitus, so. tällä hetkellä päätoimittaja yksin, pitää itsellään jatkossakin oikeuden lyhentää lehdelle tarjottuja juttuja. Jos väliotsikointia ei kirjoittajan toimesta ole tehty, saattaa päätoimittaja tehdä niitä. Katson, että myös päätoimittajalle tulleet sähköpostit ja kirjeet, jos aihetta on, voidaan julkaista joko lyhennettynä tai sellaisenaan. Kirjoittajan halutessa toisin, on siitä erikseen syytä mainita.

Joulusaarna

Robert G. Ingersoll

Paras osa joulusta ei suinkaan ole kristillinen – se on kauttaaltaan pakanallinen, se tahtoo sanoa, ihmisellinen, luonnollinen.

Kristillisyys ei tullut maailmaan suurena ilosanomana, mutta ikuisen surun sanomana. Se tuli ijankaikkisen tuskan uhkaus muassaan. Sen tarkoitus oli sota maan päällä ja kadotus kuoleman jälkeen.

Se opetti muutamia hyviä asioita – rakkauden kauneutta ja lempeyttä ihmisessä. Mutta soihdun kantajana, ilon tuojana ei se ole onnistunut. Se on julistanut vajavaisten ihmisten teoille äärettömiä seurauksia, musertanut ihmismielen vastuunalaisuudella, joka on liian suuri kenenkään kuolevaisen kannettavaksi. Se on täyttänyt tulevaisuuden pelolla ja liekeillä, ja tehnyt Jumalan vartijaksi ikuiseen kuritusvankilaan, joka on määrätty kodiksi melkeinpä kaikille ihmislapsille. Eikä tähänkään tyytyen on se riistänyt Jumalalta anteeksi-anto vallan.

Ja kuitenkin on se ehken tehnyt jotakin hyvää lainaamalla pakanoilta tuon vanhan juhlan, jota kutsutaan Jouluksi.

Aikoja ennen kuin Kristus oli syntynyt, iloitsi Aurinko-Jumala voitostaan Pimeyden voimien yli. Aikana, jota me kutsumme Jouluksi, alkavat päivät huomattavasti käydä pitemmiksi. Meidän raakalaiset esivanhempamme olivat Auringon palvelijoita ja he viettivät juhlaa hänen kunniaksensa kun hän muka oli voittanut Yön vallan. Sellainen juhla oli luonnollinen ja kaunis tapa. Kaikista luonnollisin uskonto on Auringon palveleminen. Kristinusko omaksui tämän juhlan. Se otti pakanoilta parhaimman mitä heillä oli.

Minä uskon joulunviettoon ja jokaiseen päivään mikä pyhitetään ilon viettämiseksi. Meillä täällä Amerikassa on liian paljon työtä ja liian vähän huvia. Me olemme liian paljon englantilaisten tapaisia.

Luullakseni se oli Heirich Heine, joka sanoi, että Jumalaa pilkkaava ranskalainen on paljon enemmän Jumalalle mieleen kuin rukoileva englantilainen. Meidän ilomme on liian surullista. Minä puolustan kaikkia hyviä vapaita päiviä kuta enemmän sitä parempi.

Joulu on sopiva päivä antaa anteeksi ja unhoittaa, sopiva päivä heittää pois ennakkoluulot ja viha, sopiva päivä täyttää sydämemme ja kotinne, toisten sydämmet ja toisten kodit, päiväpaisteella.

Joulusaarna julkaistiin *Evening Telegram* –lehdessä 19.12.1891. Vapaa Ajattelija on julkaissut Joulusaarnan siinä asussa kuin se sisältyy Suomessa vuonna 1906 julkaistuun Ingersollin Valittuihin teoksiin.

Raamattu ei kerro Jeesuksen syntymäajankohdasta mitään. Kirkko päätti ryhtyä juhlimaan hänen syntymäpäiväänsä vasta kolme ja puoli vuosisataa itse tapahtuman jälkeen. Päätöksen selväsanaisena tarkoituksena oli syrjäyttää kilpailevien kulttien tärkeät juhlat. Sen tähden ajankohdaksi valittiin Voittamattoman Auringon syntymäpäivä (25.12. eli roomalaisen kalenterin mukainen talvipäivän seisaus), joka oli jo toistasataa vuotta ollut Rooman silloisen valtionuskonnon tärkeä juhla. Auringonjumaluuden lisäksi Jeesuksella korvattiin samalla muun muassa kylvönjumala Saturnus (kreikkalaisten Kronos), jonka juhlaa roomalaiset viettivät 17.-24.12. Tästä saturnalia -juhlasta, jota oli vietetty jo 500 vuotta ennen ajanlaskun alkua, kristilliseen joulunviettoon siirtyi valtava määrä traditiota.

Anneli Aurejärvi-Karjalainen
Perheen omat juhlat

Satoja kouluja lähdössä mukaan?

Lestadiolaiset ryhtyneet kasvattajiksi

Pauli Hyvölä

Kuntiin ollaan levittämässä lähinnä peruskoulujen kautta vanhoillislestadiolaiseen näkemykseen perustuvaa ns. Laukaan kasvatusmallia. Sen kehittänyt kouluterveydenhoitaja on jo jonkin aikaa kiertänyt kuntia ja niissä, joissa hän on voinut saada lahkonsa tukea, on onnistuttu saamaan liikahduksia mallin suuntaan. Kyseenalaisen väitteensä mukaan hankkeita olisi vireillä jo useita satoja.

Mallin tarkoituksena on antaa keinoja lasten ja nuorten kasvatusongelmiin pääasiassa hyväksyttämällä koko yhteisöön ankarat käytössäännöt ja niiden valvonta. Paljon muutahan Raamattunsa lisäksi lestadiolaisilla ei taida olla annettavanaan, sillä urheilua tai edes kulttuuria ei suosita.

Ylivieskassa mallia sovellettiin aikansa, mutta into hiipui. Ei ihmekään, sillä kaduille ilmestyi tädeistä koottuja ”kuolemanpartioita” jotka kehottelivat nuorisoa koteihinsa. Yläasteelle taas ilmestyi pari palkattua järjestyksenpitäjää, jotka puuttuivat nuorten käytökseen, oli todellista aihetta tai ei. Siikajoella puolestaan havaittiin hyväksi, että jo seitsenvuotiaalle näpistäjälle kutsutaan kiinni jäädessään poliisi. Tietynlainen paheksunnan ja ankaruuden ilmapiiri onkin ollut aistittavissa.

Ominaista on myös ollut verkostojen ja omien jäsenten ja mahdollisimman suuren julkisuuden käyttö mallin lobbaukseen. Mallin taustalla olevasta lahkolaisuudesta ei tosin muisteta mainita ja kun tämän kirjoittaja otti asian esiin kouluterveydenhoitaja Anne Eskelisen kanssa Kansan Tahdon haastattelussa, hän kiusaantui ja jopa kielsi yhteyden lahkolaisuuteen. Oman jäsenyytensä hän myönsi, mutta piti lahkolaissyytöstä tiedon puutteena. Voisipa siis ajatella niinkin, että he tuntevat loistavasti huonon maineensa.

Espoonlahti-lehdessä kerrottiin viime keväänä, että lapselle pitää tuottaa pettymys päivässä. Kas kun ei ”sietämätöntä kipua”.

Mallia esitellään useimmin koulujen vanhempainillan yhteydessä ja sen tarvetta pyritään perustelemaan kotien laajalla uupumuksella, tapojen turmeluksella ja laittomuuden lisääntymisellä: esimerkiksi alaikäiseen sekaantumisesta ei enää yhteiskunnassamme väitteen mukaan rangaista ja vanhemmat toimivat Alkon tsuppareina. Tämän jälkeen kysytään mallista kiinnostuneita ja heitä on, koska paikalla lie kaikki saatavissa oleva rauhanyhdistysväki. Jos tilaisuuteen on saatavissa omia keulamiehiä, he tietenkin ovat mallia kehumassa. Esimerkiksi Pyhäjoella oli rauhanyhdistysmiehiin kuuluva Raahen seutukunnan sivistystoimenjohtaja antamassa lehtihaastatteluja ja polkaisemassa systeemiä käyntiin.

Outoja keinoja

Espoonlahti-lehdessä kerrottiin viime keväänä, että lapselle pitää tuottaa pettymys päivässä. Kas kun ei ”sietämätöntä kipua”. Oudolta tuntuu myös Siikajoen

jatkuu seuraavalla sivulla

esittelytilaisuudessa käyty pohdinta siitä, miten menetellä vaikkapa seitsenvuotiaan myymälävarkaan kanssa. Poliisit paikalle, oli johtopäätös. Pidettiinkin parempana, että tuon ikäistä ja pienempiä ei päästettäisi kauppaan lainkaan. Yleensäkin kun mallia kääntelee, siitä paistaa läpi kurin ja auktoriteettien tarve sekä oman rajallisuuden korostaminen nimenomaan kristitylle tyypillisessä alistuvassa mielessä.

Mallin ydin on Anne Eskelisen laatima mallisääntö, johon vanhemmat voivat painaa puumerkkinsä, Raahen Seudun mukaan siksi, että sitoutuisivat siihen paremmin. Jotta malli ei tuntuisi muutenkaan ylhäältä annetulta ohjailulta, ollaan valmiita kailottamaan, että kaikki vanhemmat ovat epäonnistuneita. Tämän ilmaisun relevanttiutta tavallisen kansa parissa he eivät muuten tunne ja se otetaan kuten pitää eli ankarana syytöksenä. Ennen käyttöönottoa malli, "kunnan oma laki", kuten sanovat, pitää kuulemma hyväksyttää poliisilla. Vanhempia myös hiljalleen painostetaan mallin taa nimittelemällä avoimesti niitä, jotka eivät lähde mukaan "epäileviksi jupisijoiksi, joita on aina". Pyhäjoella myös todettiin, että todennäköisesti ne, joiden lapsista eniten puhuttiin, olivat poissa.

Ehdottomasti puututtava

Tämän kirjoittaja ei tiedä, miten esimerkiksi opetusministeriön tai läänien kouluviranomaiset "laukaalaisiin" suhtautuvat. Mielestäni asia kuuluu heille, vaikka se ei olekaan varsinaista koulutoimintaa, sillä mallia levitetään koulujen kautta ja sen noudattamista on valvottu kouluissa. Saattaa olla, että lahkolaisyhteyksiä ei edes ole huomattu, sillä nehän kielletään.

Myös kuntien kouluviranomaisten toimintaan on saatava selkeyttä. Vertailun vuoksi: Jos milloinkaan vasemmistolaiseksi tiedetty sivistystoimenjohtaja olisi ollut 200-päisessä vanhempainkokouksessa perustamassa kansankomiteaa ja antamassa haastatteluja tuodakseen Pioneeritoiminnan kuntiin ja mahdollisesti jopa koulujen toiminnaksi koskemaan kaikkia oppilaita, olisi tullut melkoinen häly, varmaankin potkut. Näin on kuitenkin Pyhäjoella menetelty .

Nähdäkseni on tutkittava sekin, kuinka sisäasiainministeriö ja poliisijohto suhtautuu siihen, että joku mahdollisesti uskonveli-rivipoliisi hyväksyy kunnallisen järjestyssäännön rinnalla sovellettavan ja sitä ankaramman säännön. On kyse myös siitä, että poliisikunta saattaa sitoutua voimakkaastikin tällaiseen sääntöön, varsinkin kun itse saa sen tarkastaa, ja alkavat soveltaa mallia ja jopa niihinkin, joita se ei koske. Ongelmia varmasti tulee, sillä tiettävästi, ainakin Espoonlahden mukaan, mallisäännöissä mm. suositellaan yhteistä kotiintuloaikaa kaikille vaikkapa alle 16-vuotiaille. Entä jos olet naapurikunnasta tai sinulla ei ole henkilötodistusta, millä selvität ikäsi. Ja yleisemmin, mitään ulkonaliikkumiskieltoahan ei ole.

Saattaakin löytyä tapauksia, joiden nojalla on syytä jättää tutkintapyyntö vaikkapa eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Valtiohumanismiko Norjaan?

Gun Väyrynen

Suomen Humanistiliiton silloinen puheenjohtaja Gun Väyrynen vieraili Norjan humanistien (HEF) liittokokouksessa 22.-24.5.1999. Matkakertomus on julkaistu Humanisti-lehden numerossa 3/1999.

Artikkelissa kirjoitetaan: "Taustalla olivat raha-asiat myös kun kirkon ja valtion erosta oli lyhyesti kysymys. Jos kirkkoa kohdeltaisiin vain kansalaisjärjestönä, niin yhteiskunnan tuki HEF:lle olisi myöskin vaarassa, sillä se on suoranaisesti kytketty kirkollisveron perintään. Uusien jäsenten liittymisvauhti on hidastunut HEF:ssa."

Tämä on huolestuttavaa. Valtiohumanistisuudesta on ollut Suomessakin puhetta. Valtiohumanismilla tarkoitetaan sitä, että valtio saa humanistiliikkeen ja humanistijärjestöt kuuliaiseksi kristilliselle sortopolitiikalleen tukemalla vuosittain muutamalla kymmenellä miljoonalla kruunulla humanisteja. Kristilliset poliitikot (joita lähes kaikki poliitikot ovat puolueista riippumatta) ymmärtävät sitoa tuen kirkollisverojen perintään, joka on sortojärjestelmän peruspilareita.

Väyrynen kirjoittaa myös koulujen uskonnonopetuksesta. "... sain sen käsityksen, että nykyinen hallitus on integroidun opetuksen verukkeella huonontanut uskonnottomien cppilaitten tilannetta. ... Huononnus oli tapahtunut syksyllä 1997, jolloin jopa opettajat olivat sitä vastaan."

Tämä ei ole mikään yllätys. Koulut ovat kaikissa kristillisissä maissa kristittyjen lähetyskenttiä, joissa tarjotaan tilaisuus myös uskonnottomien oppilaiden käännyttämiseen. Saman koulupolitiikan muunnelma on elämänkatsomustietoa kaikille –pyrkimys, jota Suomen Humanistiliitto on kannattanut 1980-luvulta lukien. Valtiossa, jossa 85 prosenttia väestöstä kuuluu valtiokirkkoon, vaatimuksen toteutuminen voi tarkoittaa vain sitä, että nimilapussa lukee ET, mutta opetuksen sisältö on kristillistä sekasotkua ja ainetta opettavat kristityt.

Koska Norjassa on maailman vahvin järjestäytynyt humanistiliike, olisi tärkeää, että kirkko ja valtiokysymyksestä ja kouluopetuskysymyksestä julkaistaisiin Humanistissa tai Vapaa Ajattelijassa omat artikkelit. (Kimmo Sundström)

Suomen Humanistiliiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin 31.11.1999 Jussi Pikkusaari. Hänen haastattelunsa oli Vapaa Ajattelijassa 1/99.

• • • • • • • • • • • • • •

Protulle uusi puheenjohtaja

Protussa astuu ensi vuoden alussa remmiin uusi puheenjohtaja Matti Mäkelä. Mikä ja millainen mies? Henkilötietokysymykseeni Masi vastaa olevansa 44-vuotias, ammatiltaan lääkäri (geriatri), naimisissa ja kolmen pojan isä. Taloon tullessani huomasin, että perheeseen kuuluu myös kaksi reipasta kissaa.

K: Miten sinusta tuli Protun puheenjohtaja?

M: Kun vanhemmat poikani olivat käyneet leirin ja toinen ollut apuohjaajana, he ehdottivat, että vaimoni Marjukka ja minä rupeaisimme ohjaajiksi. Se oli luottamuksen osoitus, siihen jäi koukkuun. Tapani mukaan uskottelin heti yhden leirin jälkeen ymmärtäväni kaikki asiat ja ryhdyin kouluttajaksi. Kun nyt olen ollut leirillä neljänä kesänä ja istunut Protun hallituksessa pari vuotta, valitiin puheenjohtajaksi.

Matti Mäkelää haastattelee Kerttu Loukola

K: Miten arvelet olevasi erilainen kuin Protun edellinen puheenjohtaja, Eino Huotari?

M: En ole ammatikseni nuorten kanssa, en saanut kasvattajan enkä filosofian peruskoulutusta enkä ole ollut alusta asti mukana. En voi varmaan panna yhtä paljon aikaani enkä pitää samalla tavoin kaikkia lankoja käsissäni kuin Eikka, mutta minulla on hyvä suhde näihin ihaniin protulaisiin, uskon voivani tukeutua heihin.

K: Mikä sinulle on tärkeää tässä toiminnassa?

M: Tärkeää on, että nuoret saavat koetella kykyjään maailmankatsomuksellisessa pohdinnassa. Leirien ilmapiiri tarjoaa tähän poikkeuksellisen innostavan ja kannustavan mahdollisuuden ja haastaa ohjaajankin panemaan parastaan. Kun tämä tehdään ilman uskontokytkentöjä, se tuntui minun kotikentältäni. Myös apuohjaajien kasvun seuraaminen on hienoa.

K: Vapaa-ajattelijat ovat alusta lähtien tukeneet protuleiritoimintaa. Miten koet vapaa-ajattelijat?

M: Olen pitänyt vapaa-ajattelijoita ikäänkuin sisarjärjestönä, pidän ateistisen maailmankatsomuksen esittelyä tärkeänä. Meidän työkenttämme nuoremman sukupolven parissa painottuu silti eri tavalla, leirillä on runsaasti sellaisia elementtejä, jotka eivät ole vapaa-ajattelijoiden ydinasioita.

K: Mikä on oma suhteesi uskontoon ja uskontoihin?

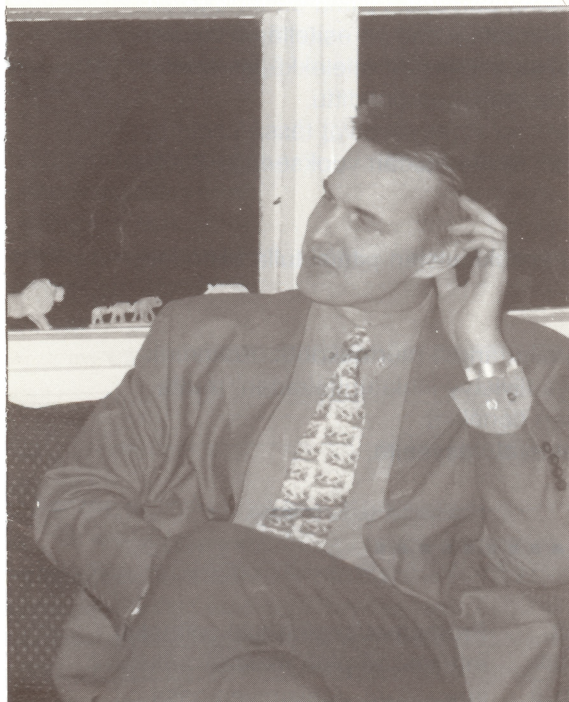
M: Olen varsin nuorena tullut siihen, että uskonto on minulle tarpeeton ja uskonnollinen retoriikka vastenmielistä. Erosin kirkosta 20-vuotiaana.

K: Nykyään on maahan tullut monenlaisia lahkoja ja 'new age' -tyyppistä toimintaa. Miten vanhempien pitäisi varautua, ettei nuori joudu sellaisen koukkuun?

M: Uskon keinona avoimuuteen ja kykyyn keskustella. Aikuisten pitää olla valmiita ottamaan nuori todesta. Pitäisi varautua etukäteen käymällä asiat läpi niin, että voi perustella kantaansa ehjästi ja rauhallisesti.

K: Protuleireillä monet ovat kasvissyöjiä, vegaanejakin. Miten koet tämän?

M: Pidän arvossa sitä, että nuori haluaa siirtää eettisiä periaatteitaan käytäntöön.

K: Vapaa-ajattelijat ovat pyrkineet saamaan kirkon irti valtiosta ja muutenkin ajamaan uskonnottomien oikeuksia. Millaisena näet Protun tässä yhteydessä?

M: Juuri tässä vapaa-ajattelijoiden kanssa olemme samassa asiassa liikkeellä tarjoamalla uskonnotonta vaihtoehtoa. Kirkon asema on tälläkin markkina-alueella aivan kohtuuton, se vääristä tilannetta, siitä pitäisi valittaa kilpailuviranomaisille.
Minusta protuleirin pitäisi olla vaihtoehto myös uskontokuntiin kuuluville.

K: Entä jos jos sama nuori käy protuleirin ja rippileirin?

M: Omalla leirilläni olleita rippileiriläisiä en ole erityisesti rohkaissut tekemään vertailua, mutta se tulee aina esiin. Ainakin 80 %:lla on arvio produtoiminnasta selkeästi myönteisempi.
Joku sanoi: "Protuleiri on hyvä jatkokurssi rippileirille". Eli tulkoot vaan, kyllä me pärjäämme vertailussa.

K: On ollut puhetta siitä, että protuleirejä tarjottaisiin myös muille ryhmille, esim. maahanmuuttajille.
Miten siihen suhtaudut?

M: Kyllä se sopii Protun ajatukseen sikäli, että maailmankatsomuksen rakentaminen on universaalinen tehtävä nuorelle ja kun se tarjotaan ilman uskontokytkentää, se on avoin mistä tahansa tulevalle.

K: Mutta miten tämä vaikuttaisi toiminnan luonteeseen ?

M: Sitä ei ole tarkoitus muuttaa mitenkään. Kaikille on annettava mahdollisuus rakentaa maailmankuva taustasta riippumatta. Monimuotoisuus pikemmin turvaa kuin vaarantaa Prometheus-leirin luonteen.
K: Millaisia ohjaajia toivot leireille?

M: Ihmisiä, jotka ovat valmiita kuuntelemaan toista ja yrittämään ymmärtää enemmän kuin ovat ennen ymmärtäneet, jotka eivät hyväksy vetelää ajattelua. Sinne eivät sovi käännyttäjätyypit. Huumorintaju on hyödyksi, leirillä on paljon leikkejä ja muuta hauskaa.

K: Monet vapaa-ajattelijat ovat osallistuneet leirien panelikeskusteluihin ja jotkut ovat kokeneet tilanteen omituiseksi. Millaisia terveisiä tahtoisit lähettää?

M: Paneli on leirin seitsemäntenä päivänä, ryhmä on tiivis ja on ehtinyt koetella toisiaan. Panelin tehtävänä on esitellä, miten varsin eri tavalla ajattelevat aikuiset kykenevät mielekkäästi pohtimaan samoja kysymyksiä, joita leirillä on pohdittu.
Tiukan uskonnollisen näkemyksen omaavat eivät tässä usein pysty tulemaan järkevästi mukaan, mutta heidän vuokseen ei kannata kiusaantua.

K: Millä mielellä vanhempien ja sukulaisten pitäisi tulla leirin loppujuhlaan?

M: Leiri on ollut monelle nuorelle tärkeä murroskohta. Kokemuksen upeus ja merkityksellisyys tiivistyy juhlatunnelmaan, mutta juhla on iloinen eikä mitenkään pönäkkä.
Leirin päätyttyä monet nuoret ovat väsyneitä.

Haastatteli Kerttu Loukola

Onko tietoa?

Erkki Hartikainen

Toimittaja pyysi juttua Internet -osoitteista. Aloitin etsimisen hakukoneella www.altavista.com ja sanalla "atheism" (=ateismi englanniksi). Se löysi maailmasta yli satatuhatta viitettä ja tarjosi kahdeksaa ryhmää: ateismin puolustaminen, ateismin määrittely, mitä ateismi on, ateismiverkko, ateismin historia, ateismin välttämättömyys, vahva ateismi ja englanninkielinen keskusteluryhmä alt.atheism.

Ateismiverkko (Atheism Web) sisälsi mm. 47 paperisivua järjestöjen osoitteita pääasiassa Yhdysvalloista. Suomesta mukana olivat Vapaa-ajattelijain liitto ja Prometheus-leirin tuki (viimeksi mainittu ei pidä itseään ateistijärjestönä). Ateismiverkossa oli mm. ateisti-, vapaa-ajattelija-, rationalisti- ja humanistijärjestöjä. Myös Israelissa on nykyään ateistiyhdistys.

Suomenkielistä aineistoa Internetiin

Erikoisin nimi oli Pohjois-Teksasin vapaa-ajattelijakirkko, tosin nimen perässä mainittiin uskonnottomat (=unbelievers). Raamattuvyöhykkeen Etelä-Carolinassa oli yksityisen ateistin osoite nimeltä Apinan Eno. Kun olin päässyt tutkimuksissani Brasili-

an Pyöreän maan seuran sivuille, linja meni tukkoiseksi.

Kun myöhemmin käytin vastaavaa suomenkielistä hakusanaa "ateismi", löysin vain 47 viitettä, joista huomattava osa viittasi kirkollisiin tutkimuksiin. Mielestäni Vapaa-ajattelijain pitää pikaisesti lisätä ateismia koskevaa suomenkielistä aineistoa Internetiin.

Falun Gong

Kiinalaisperäinen Falun Gong -oppi on ollut uutisotsikoissa. Altavista osoitti hakusanoilla +Falun +Gong suoraan järjestön sivuille, joilta imuroin sata sivua unilukemistoa. Aineisto itse sanoi nukuttamisen johtuvan pahoista hengistä. Ne ilmeisesti vaivaavat myös vapaa-ajattelijoita.

Intialainen Rationalist International Bulletin 25/1999 sanoo, että Kiinan hallitus vainoaa Falun Gongin jäseniä mutta ei opeta ihmisiä auttamaan itseään oudon uuden uskonnon torjumisessa. Vaikka lehti arvostelee Kiinan hallituksen toimenpiteitä, se pitää uuden uskonnon käsityksiä terveydelle vaarallisina. Voimistelu ja rentoutuminen saattavat parantaa terveyttä ja lisätä ikää kuten järjestö lupaa, mutta lääketieteeseen perustuvan hoidon (jota järjestö ei sinänsä kiellä) laiminlyöminen voi olla kohtalokasta. Kehitysmaiden (kuten Kiinan) hallitusten on vaikeaa huolehtia sairaista ja vanhuksista, ja tällöin vanhat uskoon perustuvat "parantamismenetelmät" saattavat palata.

Suomessa Falun Gongin kannattaja saattaisi kuulua Vapaa-ajattelijain liittoon. Olen tuntenut vapaa-ajattelijoita, jotka ovat omaksuneet muista lähteistä lähes kaikki järjestön opit muutamia yksityskohtia ja erityistä voimistelu- ja harjoitteluohjelmaa lukuun ottamatta.

Olen tuntenut vapaa-ajattelijoita, jotka ovat omaksuneet muista lähteistä lähes kaikki järjestön opit muutamia yksityiskohtia ja erityistä voimistelu- ja harjoitteluohjelmaa lukuun ottamatta.

Perustaja, 48-vuotias Li Hongzhi on kehittänyt opit itämaisesta perinteestä ja omasta päästään samaan tapaan kuin Rudolf Steiner. Koska esimerkiksi steinerkouluilla ja muulla vastaavalla huuhaalla on Suomessa mahtavia taloudellisia ja poliittisia tukijoita, en usko buddhalaishenkisen Falun Gongin leviävän maahamme laajemmalti.

Kun 1970-luvulla kirjoitin monisteen Tieteellinen maailmankatsomus, erityisesti suomalaiset filosofit vähättelivät sitä ja kirjoittivat myöhemmin sitä monessa suhteessa vastustavia kirjoja. Nyt, kun aineisto on Internetissä (viimeinen osa osoitteessa etkirja@dlc.fi) ilman amerikkalaisia lähdeteoksia, aineisto on saanut osakseen vielä asiattomampaa arvostelua. Tämän aineiston uudistaminen Suomessa on mielestäni kiireellinen, ja työnimenä pitää olla Tieteellinen ateismi. Vastaavaa aineistoa kaivataan Kiinassa asti.

Kuten huomaatte, Internet vei mukanaan. Kerron Internet-osoitteista vasta seuraavassa lehdessä. Käyttäkää hakukoneita siihen asti.

• • • • • • • • • • • • • •

LYHYT OPPIMÄÄRÄ VERKKOVAPAA-AJATTELUA

KAJ WINQVIST

Kun muutamia vuosia sitten tein arvioita laadukkaasta englanninkielisestä ateistisesta kirjallisuudesta, oikein harmitti, että nuo teokset eivät olleet kuin harvojen ulottuvilla. On aivan sama, alkaako vuosiluku ykkösellä vai kakkosella, valtajulkisuus keskittyy perinteisten arvojen pönkittämiseen (kts. sanomalehteäsi) ja massajulkisuus pyrkii pitämään suuren yleisön mielenkiinnon lähinnä seksissä ja väkivallassa (kts. iltapäivälehteäsi). Positiivisena poikkeuksena vapaa-ajattelun suhteen on yllättävää kyllä pidettävä valtapyramidin huippua, Hesaria, jossa toisinaan julkaistaan uskontoja kriittisesti ruotivaa materiaalia. Mutta koska vaihtoehtoisia näkökulmia lähinnä esiintyy vain pienlehdissä, käy helposti niin, että Matti Meikäläinen ei elämässään juuri tutustu minkäänlaiseen syvällisempään kritiikkiin uskontokritiikistä puhumattakaan.

Anarkistinen netti

InterNetistä voidaan sanoa paljon, ja ei välttämättä hyvää ja kaunista. Herra Meikäläinen tietenkin surffailee sielläkin missä surffailee, mutta hyvää netissä on sen tietty "anarkistisuus", eli riippumattomuus vallanpitäjistä. Surffaaja itse etsii aiheet, joihin on mahdollista paneutua periaatteessa rajattomasti. Ja ateististakin materiaalia löytyy paljon, jopa häkellyttäviä näkökulmia, joista kotipaikkakuntasi kirjakauppakaan tuskin tietää mitään.

Tämän artikkelin tarkoituksena on kertoa omista löydöistäni "vapaa-ajattelijana verkossa". En toivoakseni ole pahemmin verkkoaddiktoitunut, joten varmaan jotkut ovat minua paremminkin perehtyneet ateistiseen InterNetiin. Haluaisin kuitenkin esitellä erityisesti joitakin kiintoisia ulkomaisia linkkejä. Referoin myös muutamia löytämiäni "pointteja" avuksi heille, joita ei miellytä pitkien englanninkielisten artikkelien tavaaminen.

Elisabeth Rehn ei olekaan epäilyineen yksin!

Kun olet kirjoittanut http://www.vapaa-ajattelijat.fi, seikkailusi on valmis alkamaan. Eteesi on lävähtänyt vapaa-ajattelijoiden uusi kotisivu. Klikkaamalla löytyy Saaren ja Klementjeffin Vapaa-ajattelijan käsikirjan verkkopainos, joka toimii eräänlaisena "Mitä vapaa-ajattelu on"-perusitsemäärittelynä. Vihkiytyneimmät ottanevat kuitenkin suunnan kohti "Uskontokritiikkiä"-linkkiä. Sieltä löytyy mm. Manfred T. Carlssonin artikkeli Raamatun primitiivisyyksistä ja epäloogisuuksista. Mutta rajummin pysäyttää Earl Dohertyn "Jeesuksen arvoitus", joka muistuttaa siitä, että Elisabeth Rehn ei olekaan epäilyineen yksin!

Doherty edustaa sitä raamatuntutkijoiden (toisinajattelija) ryhmää, joka epäilee Jeesuksen historiallista olemassaoloa. Hän kirjoittaa mm., että käsitys historiallisesta Jeesuksesta vakiintui vasta toisella vuosisadalla ja sitä ennen Jeesuksesta ei ole mainintoja historioissa. Paljon siteerattu Tacituskin ehkä vain toisteli aikalaistensa kehittelemää Kristus-uskoa. Kristusmyytti oli saanut aineksia muista pelastuskulteista, ja Dohertyn mukaan esim. Paavalin Kristuskäsitys oli läpikotaisin hengellinen. Varhaisessa kristinuskossa ei siis olisi uskottu mihinkään

maan päällä tapahtuneeseen ristiinnaulitsemiseen, vaan kaiken olisi uskottu tapahtuneen monikerroksisen universumin henkimaailmassa. Sopii toivoa, että Dohertyn teoriasta syntyisi keskustelua suuremmillakin foorumeilla.

Laidasta laitaan

Tämä kaikki oli kuitenkin vasta alkuverryttelyä. Raskaan sarjan ateistiset virtuaalikirjastot löytyvät linkeistä "Secular Humanism on the Web" ja "The Secular Web, InterNet Infidels". Ensinmainitun parasta antia ovat Free Inquiry-lehden arkistot, joista löytyy artikkeleita viideltä viime vuodelta. Vuosikerrasta –98 löytyy peräti kolme kirjoitusta, jotka sivuavat kosmologian filosofiaa ja teistien luomisargumentteja. Victor Stenger esittää artikkelissaan "Has Science Found God" kritiikkiä niille kosmologeille, jotka julkisuudessa yrittävät yhdistää tiedettä ja uskontoa väittämällä, että tiede on "löytänyt" Jumalan. Suosituin muoto tästä on ollut nk. hienosäätöargumentti, joka lähtee siitä, että maailmankaikkeuden on täytynyt olla juuri sellainen kuin on, jotta olisimme voineet kehittyä. Mutta Stengerin mukaan luonnonvakioita vaihtelemalla voidaan kuvitella monenlaisia maailmankaikkeuksia, joista useimmissa olisi todennäköisesti jonkinlaista elämää.

Richard Dawkins puolestaan ihmettelee kirjoituksessaan "The Improbability of God", miksi edelleen yleisesti uskotaan jumalalliseen suunnittelutyöhön, vaikka evoluutioteoria on jo vakiinnuttanut asemansa. Hän epäilee, että evoluutioprosessin vähittäistä luonnetta ja aikaskaalan laajuutta ei kunnolla ymmärretä.

Quentin Smithkin on taas aktivoitunut puolustamaan teoriaansa maailmankaikkeudesta, jota ei mikään ole luonut. Artikkeli "Big Bang Cosmology and Atheism" nojautuu Hawkingin aaltofunktioteoriaan, jonka mukaan meidän maailmankaikkeutemme kaltainen universumi todennäköisesti (n. 95%) syntyy ilman syytä.

Rukoileminen on tarpeetonta

Vuoden –97 vuosikerrasta löytyy entisen ihmeparantaja Hector Avalosin kiinnostava kirjoitus "Can Science Prove That Prayer Works". Avalos ei niinkään lähde kiistelemään siitä, onko rukouksella todettu olevan parantavaa voimaa vai ei, vaan kohdistaa kritiikkinsä syvemmälle.

"Rukoustutkimuksen" ongelmat piilevät metodologiassa. Rukousten suhteen ei voi tehdä kontrolloitua testiä, koska ei voi valita ryhmää, joka ei vastaanottaisi lainkaan rukouksia. Emmehän tiedä, kenen puolesta ystävät ja sukulaiset milloinkin rukoilevat, ja kirkkojen esirukoukset kohdistavat pyyntönsä "kaikkien sairaiden" hyväksi. Lisäksi Avalos huomauttaa, että "rajattoman olennon", kuten Jumalan vaikutuksista ei voi saada tietoa tieteen keinoin. Rukoileminen olisi myös tarpeetonta, jos hyvä ja kaikkivoipa Jumala olisi olemassa.

"The Secular Web" on ehkä kaikkein kunnianhimoisin, joskin vielä vähän keskeneräisen tuntuinen yritys luoda sekulaarihumanistinen virtuaalikirjasto. Sen aihepiirit on jaoteltu ryhmiin, jotka ovat ei-teismi, teismi, kirkko ja valtio, usko vs. järki, kuolemanjälkeinen elämä, tiede vs.

jatkuu seuraavalla sivulla

uskonto, paranormaali, lehdet ja historiallinen ja moderni kirjasto.

Totuus kontrollin ulkopuolella

Ei-teismi- ja teismisivut sopivat heille, joita sytyttää ateismin teorian hienosäätö ja ateistiset argumentit.

Kuolemanjälkeisen elämän mahdollisuutta käsittelee Keith Augustine artikkelissa "Immortality". Hän käy läpi niin tieteelliset ("lähellä kuolemaa"-kokemukset) kuin filosofisetkin ("sielun" olemassaolon mahdollisuus ja ylösnousemus), joita on esitetty kuolemanjälkeisen elämän puolesta. Arvannette johtopäätökset.

Paranormaalilla osastolla pistää silmään vanhan "skeptikkosalapoliisin" Joe Nickellin "Examining Miracle Claims". Siellä ne ovat kaikki klassiset "ihmeet", itkevistä ikoneista kielilläpuhumiseen.

Ja kirjasto- ja lehtisivuilta löytyy massoittain niin historiallisia klassikoita kuin uutuuksiakin.

Edellä mainitut kohokohdat olivat sellaisia tietenkin vain allekirjoittaneen silmässä. Jos käyt itse ateistisessa netissä, ajaudunet tämänkin artikkelin "kontrollin" ulkopuolelle ja näinhän sen kuuluukin olla.

Toivomme tukeasi kirkostaeroamiskampanjalle

Tänä syksynä liiton kirkostaeroamiskampanjaan on pantu uusia mausteita. Kampanjatilaisuuksia järjestettiin Joensuussa, Kuopiossa ja Mikkelissä. Kaikissa näissä kaupungeissa on ollut tai on edelleen paikallinen vapaa-ajattelijayhdistys, mutta niiden toiminta on lakannut tai on ainakin hyvin vähäistä.

Kampanjakuluja kertyy matkoista, tilavuokrista, ilmoittelusta jne. Tätä varten järjestetään taas rahankeräys, joka päättyy 30.6.2000. Yksityiset lahjoittajat, yhdistykset ja yritykset voivat tukea kampanjaa rahallisesti. Parhainta tukea on tietysti lähteä itse reippaasti liikkeelle kertomaan vielä kirkkoon kuuluville vapaa-ajattelusta ja kaikista eduista ynnä muusta hyvästä, josta pääsee osalliseksi kirkosta eroamalla.

Kampanjaa rahallisesti tukeneiden nimet, mutta ei tukisummia, julkaistaan Vapaa Ajattelijassa alkaen numerosta 1/2000. Tukea voi maksaa liiton tilille Leonia 800014-85180. Ole hyvä ja merkitse lisätiedoksi "Kampanjatuki 1999". Kiitos tukijoille.

Tällä keräyksellä on Etelä-Suomen lääninhallituksen lupa, numero OKU 848 A 22.10.1999.

HEI TAAS NAISET !

Vapaa-ajattelijain liiton varapuheenjohtaja Leila Närhinen Raision kaupungintalon edessä

Vaikkei vapaa-ajattelu olekaan mikään sukupuolikysymys, tekee taas mieleni herätellä Teitä arvoisat Naiset.

Totuushan on tällainen:

Edelleen naiset ovat ENEMMISTÖNÄ siinä joukossa, joka istuu kirkonpenkissä jumalanpalveluksissa ja edelleen naiset ovat VÄHEMMISTÖNÄ siinä joukossa, joka puhuu ja päättää asioista vapaa-ajattelijain tilaisuuksissa.

Missä on vika, kun naiset eivät tule mukaan tähän meidän liikkeeseemme eivätkä ota kantaa asioihin ? Syyksi ei mielestäni riitä, että ne ovat sellaisia tylsiä miesten asioita. Se kun ei pidä paikkaansa. Vapaa-ajattelussa on paljon naisia koskettavia asioita, kuten esimerkiksi lapsen nimijuhlan järjestäminen, päivähoidon vanhempien vakaumuksen mukainen kasvatus, koulun ET-opetus, siviilivihkiminen, uskonnoton hautaus jne. Asioita, jotka ovat luonnostaan hyvin lähellä naista.

Antakaa Hyvät Naiset vinkkejä, mitä pitäisi tehdä, jotta Te kaikki ryhtyisitte keskustelemaan ja esittämään mielipiteitänne näistä ja muista yhteisistä asioista ! Mielipiteitä varmasti on.

Mutta: Esimerkiksi viime Vapaa Ajattelijankin (5/99) yhdestätoista kirjoittajasta vain yksi oli nainen.

Toivon saavani palautetta tästä mieltäni askarruttavasta kysymyksestä tai kirjoituksia suoraan lehden päätoimittajalle.

Heippa !

Leila Närhinen

PUHUJAKURSSI TURUSSA !

Turussa os. Läntinen Rantakatu 9, Auransillan kupeessa, kaupungin nuorisotoimen tiloissa pidetään sunnuntaina 30.1.2000 alkaen klo 11.00

USKONNOTTOMIEN PUHUJIEN KURSSI

jonne kaikki ovat tervetulleita myös muualta kuin Turusta.

Kurssin pääluennoitsija on teatteriohjaaja OLLI SAARISTO, joka antaa henkilökohtaista esiintymistaidon opetusta. Lisäksi puhutaan uskonnottomien puheiden (nimenanto-, hautaus- ym. puheiden) sisällöstä ja pitämisestä yleensä. Käytännön harjoituksia.
Kurssi on maksuton ja matkakuluissa avustetaan. Mukaan toivotaan myös nuoria ja naisia. Ilmoittautumiset mahdollisimman pian Leila Närhiselle puh. 02- 438 1959.

Kurssille otetaan 15 ensiksi ilmoittautunutta.

Kurssipaikalla on saatavana kahvia ja pullaa.

Kurssin järjestävät: Turun ja Raision Vapaa-ajattelijat

Vapaa Ajattelija 2000-luvulla !

Vapaa Ajattelija on vuonna 1999 saanut palautetta paitsi lukijoiltaan, niin myös valtamediat ovat huomioineet lehtemme muutaman kerran. Vapaa Ajattelija haluaa nyt selvittää, mitä lukijat siitä ajattelevat. Alla oleva kysely ei pyri olemaan tieteellinen tutkimus, vaan haluamme toimituksessa kehittää lehteä ja siksi meitä kiinnostaa lukijoittemme palaute. Toivomme mahdollisimman monen vastaavan kysymyksiimme, joko omalla nimellä varustettuna tai ilman. Nimellään vastanneiden kesken arvomme viisi kirjapalkintoa. Vastaukset osoitteeseen Vapaa Ajattelija, Neljäs linja 1, 00530 HELSINKI, tammikuun 2000 loppuun mennessä.

1. Luen Vapaa Ajattelijan — rasti ruutuun

a) aina . . . . ☐
b) joskus . . . . ☐
c) en koskaan . . . . ☐

2. Missä luet lehden ?

a) kotona . . . . ☐
b) kirjastossa . . . . ☐
c) jossain muualla, missä? . . . . ☐

3. Kuinka monta henkilöä perheessäsi lukee Vapaa Ajattelijan ?

☐

Seuraavassa anna haluamillesi vaihtoehdoille kouluarvosana 4-10, mitä kiinnostavampi aihe on sinun mielestäsi, sitä suuremman numeron sille annat. Voit siis halutessasi antaa jonkun numeron 4-10 jokaiselle kysytylle aiheelle.

4. Minua eniten kiinnostaa

a) filosofiset kirjoitukset . . . . ☐
b) kirja-arviot . . . . ☐
c) kirkon kritiikki . . . . ☐
d) vapaa-ajattelijoiden oma toiminta . . ☐
e) pikku uutiset . . . . ☐
f) Vapaa-ajattelijain liiton kannanotot . . ☐
g) kilpailut . . . . ☐
h) henkilöhaastattelut . . . . ☐
i) muut . . . . ☐
mikä? . . . .

. . . .

5. Ovatko lehden pilakuvat yleensä mielestäsi — rasti ruutuun

a) hauskoja . . . . ☐
b) vähemmän hauskoja . . . . ☐
c) ei lainkaan hauskoja . . . . ☐

6. Anna kouluasteikolla 4-10 arvosana kaikkien vuoden 1999 lehtien
a) sisällöstä . . . . ☐
b) ulkoasusta . . . . ☐

7. Mielestäsi mielenkiintoisin 1999 julkaistu artikkeli
oli numerossa . . . . ☐
artikkelin nimi . . . .

8. Mielestäsi 1999 ulkoasultaan paras numero oli . . . . . ☐

9. Vapaa Ajattelija ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Onko se mielestäsi
a) liian usein . . . . ☐
b) sopivasti . . . . ☐
c) liian harvoin . . . . ☐

10. Lehden tilausmaksu on 120 mk / vuosikerta.
Onko se mielestäsi
a) sopiva hinta . . . . ☐
b) liian kallis hinta . . . . ☐
c) halpa hinta . . . . ☐

11. Pitäisikö Vapaa Ajattelijan olla ensisijaisesti
a) jäsenistön lehti . . . . ☐
b) tavoitella koko uskonnotonta
väestönosaa . . . . ☐
c) ensisijaisesti jotain muuta . . . . ☐

Mitä? . . . .

12. Toivoisin lehteen juttuja seuraavista aiheista . . . .

. . . .

13. Haluan antaa muuta palautetta . . . .

. . . .

Sivulta 30 löydät vuonna 1999 julkaistut artikkelit. Kannessa ovat kaikki vuoden kansikuvat.

Kiitos vastauksistasi. Julkaisemme yhteenvedon, pysy sivuillamme.

Rockin uskontokritiikkiä

Juha Seitz

Rock-musiikki suorastaan pursuilee kritiikkiä kaikkea pysähtyneisyyttä kohtaan. Luonnollisesti uskonnot ja jumalat saavat nekin kyytiä useilla äänitteillä. Seuraavassa muutamia esimerkkejä onnistuneimmista rock-lyriikoista.

Hector on urallaan kyseenalaistanut monia auktoriteetteja, niin myös naivistisen jumalakuvan. Yksi tehokkaimmista heitoista löytyy miehen vuoden 1995 "Kultaiset lehdet" -albumilta. Mm. trubaduuri Tim Buckleyn pojan Jeff Buckleyn upeasti versioima Leonard Cohenin sävellys "Hallelujah" taipuu Hectorin käsittelyssä teräväksi piikiksi Jumalan hyvyyteen uskovia kohtaan:

"On jossain kai tuolla Jumala. Jos on, se on niin kaukana - ja se tuntuu muuttavan vain kauemmaksi. Se ei kuule lasten huutoja, eikä tuskaa missään lopeta. Jää vain kylmä, murskaantunut halleluja."

Rokkipastori

Eppu Normaalin Martti Syrjä on myös mainio sanan säilän heiluttaja. Erityisen osaavassa kunnossa hän oli Eppujen "Tie Vie" (1982) -äänitteellä, joka - jos minulta kysytään - on kotimaisen rockin merkittävimpiä saavutuksia. Levy sisältää sellaisia hienouksia kuin "Murheellisten laulujen maa", "Vahantajoki" sekä etenkin "Jumalan poika". Viimeksi mainittu kertoo tragikoomisen ja ironisen tarinan miehestä, joka menee herätysjuhliin Pohjanmaalle:

"Sitten kerran viinalastissa lähdettiin retkelle reippaalle, ryyppäämään ja solvaamaan hihhulijuhliin Pohjanmaalle. Siellä oltiin aivan sekaisin, horjuin yhteen telttaan. Jossa Jeesus puhui äänin taivaisin, se meni suoraan helttaan. Tulin uskoon ja ostin kitaran, nain Miinan ja saimme kakaran. Nyt olen rokkipastori, koska Jeesus oli punkkari."

Ulkomailla miehet nimeltään David Crosby, Stephen Stills ja Graham Nash ovat saaneet aikaan kuolematonta musiikkia silloin, kun ovat unohtaneet ainaiset riitansa. Vuonna 1977 kolmikko kokoontui taas pitkän tauon jälkeen yhteen. Samana vuonna nauhoitettu levy nousee epätasaisuudestaan huolimatta ansiokkaiden teosten joukkoon. Yksi levyn helmistä on Graham Nashin moniulotteinen "Cathedral", jolla Graham kuvaa totaalista kypsääntymistään kirkon kaksinaismoraalia kohtaan:

"Open up the gates of the church and let me out of here! Too many people have lied in the name of Christ for anyone to heed the call. So many people have died in the name of Christ that I can´t believe it all. (Avatkaa kirkon ovet ja päästäkää minut ulos täältä! Liian moni on valehdellut Kristuksen nimissä, tajuamatta, mistä on kyse. Liian moni on kuollut Kristuksen nimissä, en voi uskoa sitä kaikkea.)"

Kysyt, uskonko Jumalaan

Muusikko nimeltä Clifford T. Ward lienee useimmille melko tuntematon hahmo. Hän levytti tuotteliaimpana aikanaan Charisma-levy-yhtiölle, jonka leivissä muuten viihtyivät sellaisetkin

kyvykkäät yhtyeet kuin Genesis, Van der Graaf Generator, Lindisfarne ja Monty Python. Vakava sairaus on viime aikoina hillinnyt Wardin tuotteliaisuutta. Hänen vuoden 1973 sävellyksensä "For Debbie and Her Friends" ansaitsisi laajempaakin huomiota, niin osuva kuvaus se on lapsenuskosta:

"You ask me if I believe in God. I say he´s someone I´m not sure of. Then you say that´s silly of me, he must be there. (Kysyt, uskonko Jumalaan. Vastaan, etten ole hänen olemassaolostaan ollenkaan varma. Sitten sanot, että vastaukseni on typerä, koska Jumalan täytyy olla olemassa.)"

Englantilainen Jethro Tull kuuluu kekseliäimpiin rock-yhtyeisiin sekä musiikillisesti että lyyrisesti. Yhtyeen keulahahmo, hulluksi huilunsoittajaksi luonnehdittu Ian Anderson piikitteli kirkkolaitosta osuvasti jo vuonna 1971 nerokkaalla "Aqualung"-levyllä, joka jo yksinään ansaitsisi oman analyysinsä (jos minulta vaatimalla vaaditaan, lupaan arvioida äänitteen Vapaan Ajattelijan sivuilla). Keskittykäämme kuitenkin tällä kertaa vuoden 1991 ylijäämäraitaan (!) Jethron "Catfish Rising" -albumilta, "When Jesus Came to Play". Siinä Jeesus ilmestyy suurieleisesti baariin esiintymään. Anderson kuvaa hienosti väsymistään uskonnon tuputtajiin:

"He sang about three or four numbers but we´d heard it all before. We boys were getting restless, no girls were moving on the floor. Well maybe he was Jesus but his hair could have used a comb. Long before he hit the last notes, we boys had all gone home. (Hän lauloi kolme tai neljä laulua, jotka kaikki olimme kuulleet jo aikaisemmin. Me kävimme kärsimättömiksi, koska tanssilattialla ei näkynyt yhtään naista. No, ehkä hän oli Jeesus, mutta hänen hiuksensa olisivat kaivanneet siistimistä. Olimme jo menneet kotiin, kun hän lauloi viimeiset nuottinsa.)"

En voi uskoa sinuun

Pop-yhtye XTC on tullut tunnetuksi mm. sävellyksistään "Love on a Farmboy´s Wages" ja "Dear God", joista varsinkin viimeksi mainittu sisältää sattuvaa sanailua:

"Dear God, hope you got the letter and I pray you could make it better down here. I don´t mean a bid reduction and a price of beer. But all the people that you made your image, see them starving on their feet. ´Cause they don´t get enough to eat from God. I don´t believe in You. (Rakas Jumala, toivon, että sait kirjeen ja rukoilen, että voisit parantaa asioita täällä alhaalla. En tarkoita alennusmyyntiä enkä oluen hintaa. Ihmiset, jotka loit kuviksesi, näetkö heidän näkevän nälkää. Koska he eivät saa tarpeeksi syödäkseen Jumalalta. En voi uskoa sinuun.)"

Tämä katsaus on tietenkin vain pintaraapaisu näiden artistien tuotantoon. Kehotankin rohkeasti tutustumaan heidän muihinkin äänitteisiinsä, joita varmasti löytyy levydivareista kohtuuhintaan.

Samaan konkurssiin

OSMO TAMMISALO

Ei ole kovin tyylikästä aloittaa kirjoitusta sanakirjaselityksellä, mutta tässä se on ehkä tarpeen. Marttyyri tarkoittaa uskonnollisessa merkityksessä "uskonsa tähden surmattua kristittyä", ja tästä on kuvaannolliseen käyttöön levinnyt arkisempi merkitys "vakaumuksensa tähden syyttömästi kärsivä henkilö". Väitän, että marttyyriuden historia on kuitenkin paljon kauempana kuin kristinuskon juurilla.

Koira on leijona kotonaan

Olen kuullut seuraavanlaisen tarinan eteläeurooppalaisesta taksikuskista. Hän on ajanut asiakkaat heidän haluamaansa kohteeseen, ja maksuajan koittaessa asiakkaat ryhtyvät vielä tinkimään matkan hinnasta. Taksikuski suuttuu ja ajaa heidät takaisin lähtöpaikkaan, eikä ota heiltä mitään maksua. Miksi ihmeessä hän käyttäytyi näin typerästi? Miksi heittäytyä marttyyriksi, kun tarjolla olisi ollut rahaakin? Katsotaan löytyisikö eläinmaailmailmasta jotain vastaavaa.

On silkkaa sattumaa, että ilmiö nimettiin juuri kristittyjen veritodistajien mukaan.

Varis on tunnettu pesärosvo, ja harmaasieppo on pieni varpuslintu, joka pesii suhteellisen avonaisiin paikkoihin, joista varis pääsisi helposti ryöväämään pesän. Varis ei kuitenkaan käytä suurempaa kokoaan hyväkseen ja kylmän rauhallisesti marssi pesälle aterioimaan. Miksi? Varis ei voi tehdä sitä, koska se "tietää", että piskuinen sieppo puolustaa tarvittaessa pesäänsä henkensä kaupalla. Jokainen koira on leijona kotonaan.

Harmaasieppo todellakin puolustautuu marttyyrin tavoin, sillä sillä on menetettävänä niin paljon: koko sen elämän tarkoitus, mahdollisesti sen viimeinen poikue odottaa kuoriutumistaan. Variksella taas on kyseessä vain yksi ateria muiden joukossa. Puolustautuvan pikkulinnun nokka voi aiheuttaa varikselle vain pieniä pintanaarmuja, mutta varis myös "tietää", että luonnossa pikkuhaavoihinkin pesiytyy tulehdusbakteereja, jotka kaatavat isompiakin eläimiä. Tietenkään varis ei sanan varsinaisessa merkityksessä "tiedä" näitä seikkoja. Mutta tällaiset ilmiöt ovat muovanneet variksen sielunelämää. Varikset olisivat psykologialtaan paljon häikäilemättömämpiä, jos pikkulintujen esi-isät eivät olisi olleet marttyyrejä.

Ihminen ei tietenkään ole harmaasieppo tai jänis

Samoin kettu saa harvoin kiinni jänistä, sillä jäniksellä panokset ovat vielä kovemmat: minun elämäni vastaan ketun ateria. Tietysti jänis juoksee itsensä vaikka näännyksiin, ja kettukin tuntuu tietävän tämän. Näillä kahdella on erikoinen signaalijärjestelmä, jossa jänis ilmoittaa ketulle, että "sinut on huomattu" jähmettymällä pitkäksi patsaaksi, josta kettu tietää, ettei enää kannata yrittää väijytystä. Toisaalta, jos repo on nälkäkuoleman partaalla, silloin siitä tulee marttyyri: "nappaan tuon pirun kaniinin, vaikka se olisi viimeinen tekoni."

Ihminen ei tietenkään ole harmaasieppo tai jänis, mutta ilmiö näyttää meilläkin toimivan vaiston tavoin - paitsi tietysti paljon ovelammin ja hienostuneemmin. Suuri osa marttyyriuden aiheista on mielessämme sisäänrakennettu: myös ihmisvanhemmat suojelevat, tai ainakin viestittävät uhkaajalle suojelevansa, pentujaan viimeiseen mieheen ja naiseen. Marttyyriuden ilmeneminen on tietysti kiinni olosuhteista: yltäkylläisyyden aikoina saatetaan esim. riidellä lähisukulaisten kanssa, mutta tiukan paikan tullen heitä autettaisiin ensimmäisinä.

Osa marttyyriuden aiheista taas on peräisin ympäröivästä kulttuurista. Alunperinhän sitä marttyyriuskin tarkoitti: vakaumuksen puolesta kuolemista. On silkkaa sattumaa, että ilmiö nimettiin juuri kristittyjen veritodistajien mukaan. Maailmahan on täynnä aatteita ja ismejä, joiden vuoksi uhrautua. Kristinusko, demokratia, islam, turkistarhauksen vastustus, rauhanaate yms. käyttävät opportunistisesti hyväkseen kykyämme tuntea marttyyriutta ja taipumustamme olla aatteiden ja uskomusten johdateltavissa.

Uhrautuvaa marttyyriutta ilmenee siis omien jälkeläisten suhteen mutta toki myös omaan itseensä nähden. Jos kadulla joku tulee veitsellä uhaten vaatimaan lompakkoasi, saatat uhmakkaasti viestiä ryöstäjälle, että iske vaan, mutta lompakkoani et saa. Samoinhan teki taksikuskikin menettäessään kallista aikaansa ja rahaa vain jonkun typerän ammattiylpeyden vuoksi.

Marttyyrius ja moraalinen suuttumus

Käsikädessä marttyyriuden kanssa kulkee moraalinen suuttumus. Nämä kaksi yhdessä saavat aikaan, että ryöstön uhri tai hänen omaisensa saattavat aikaa, rahaa ja vaivaa säästämättä hakea oikeutta ja yrittää edesauttaa rikollisen päätymistä telkien taakse. Jos emme kokisi moraalista suuttumusta meitä tai lähimmäistä kohdanneesta epäreiluudesta, yhteiskuntamme olisi toisenlainen. Mummoilta vietäisiin käsilaukkuja useammin, nuoria naisia raiskattaisiin useammin jne. Rikollinenkin mieli “tietää”, että häikäilemättömyyteen pystyvät myös kunnon kansalaiset.

Toisaalta marttyyrius ja moraalinen suuttumus ovat kehittyneet yhdessä myötäelämisen, häpeän ja katumuksen tunteiden kanssa. Rikolliset toki kokevat näitä tunteita joutuessaan jälkeen päin kasvotusten uhriensa kanssa - elleivät ole psykopaatteja tai voimakkaan kieltäymyksen tilassa, mikä sekin muistuttaa marttyyriutta: alitajunta pitää viimeiseen asti kiinni valheesta, että “se ämmähän halusi tulla raiskatuksi”.

Samaan konkurssiin!

Marttyyriuden kohdistuminen itseen saa usein aikaan varsin kummallista käytöstä. Eräässä testissä koehenkilöiden piti maistella erilaisia jäätelömakuja. Itse kokeessa ei kuitenkaan ollut kyse makujen testaamisesta, vaan tutkijat tarkkailivat koehenkilöiden

tietämättä jäätelömääriä, joita he ottivat lautaselleen. Ennen koetta heille oli annettu kyselylomake, jossa kysyttiin mm. olivatko he paraikaa laihdutuskuurilla.

Kävi ilmi, että ne, jotka olivat laihdutuskuurilla, ottivat jäätelöä enemmän kuin ne, jotka eivät olleet. Laihduttajien ajatuksenjuoksu on ehkä ollut jotain seuraavanlaista: koska se dieetti menee nyt joka tapauksessa pilalle, menköön saman tien kunnolla. Samaan konkurssiin!

Mutta jos koehenkilöille oli ilmoitettu, että kyseessä olikin “kevytjäätelö”, ottivat laihduttajat muita vähemmän jäätelöä, sillä oma dieettihän ei mene pilalle kevytjäätelöstä. Menestys tuo menestystä myös laihduttajalla. Rasva on psykologista kudosta; varsinkin nuorilla naarailla.

Jotain vastaavaa tapahtunee myös tupakkalakkolaisilla, jotka kriisi- tai stressitilanteessa sortuvat ties monennenko kerran polttamaan. Terveys ja rahat - samaan konkurssiin! Eräs nerokas tupakkayhtiö jopa piti hetken markkinoilla death-merkkistä savuketta. Ehkä joku päivä näemme “Rahat pois” -savukkeita.

Tunnetila

Marttyyrius näyttäisi siis toimivan kuin hölmöläisen logiikalla: koska se hevonen jaksaa tämän kuorman, niin jaksaa se vielä tämänkin, ja koska se jaksaa tämänkin, niin... Marttyyrius on kuitenkin evoluution kuluessa hioutunut toimivaksi osaksi tunne-elämäämme yhdessä empatian ja muiden moraalitunteiden kanssa. Sen logiikka on luontoäidin luoma mestariteos, joka auttaa meitä monissa sosiaalisissa tilanteissa, mutta saa meidät usein myös vaikeuksiin. Marttyyrius on tunnetila. Tarkkaile tunteitasi. Tarkkaile tunteitasi!

Parannuksia ihmisoikeuksiin

Minä ja hyvä ystäväni istuimme taas kerran iltaa yhdessä, ja kuinka ollakaan siinä maailmaa parantaessamme mieleemme tuli muutamia erittäin hedelmällisiä ajatuksia ihmisoikeuksien parantamiseksi kyynistyvässä yhteiskunnassamme.

Jatkuvasti kasvamassa olevan hyvä- ja huonompiosaisten välillä olevan kuilun kaventamiseksi ensimmäinen askel on syvään juurtuneiden julmien asenteiden hylkääminen. "Joka ei työtä tee, sen ei syömänkään pidä" -tyylin ajatusta humaanimpi on "Joka on ihminen, sen syömän pitää". Myös paljon kärsimystä tuottaneen lausahduksen "Jokainen on oman onnensa seppä" täytyy muuttua ihmisten mielessä muotoon "Jokainen on olosuhteiden armoilla". Orjallisen työn teon gloriaa olisi välttämätöntä himmentää. Työnteko ei ole velvollisuus vaan oikeus.

Eri sosiaaliluokkien eroa kaventaisi tehokkaasti useimmille ajatuksena tutuksi tullut kansalaispalkkajärjestelmä. Jokaiselle täysi-ikäiselle taattaisiin perustoimeentulo (esimerkiksi vuokramenot + kohtuullinen summa rahaa elämiseen). Työhön saisi toki edelleen mennä, mutta työpalkka vähentäisi kansalaispalkan osuutta. On varsin hälyyttävää, että tämänkaltainen systeemi on aika ajoin esillä julkisuudessa, mutta kenelläkään ei ole poliittista rohkeutta alkaa ajaa sitä läpi tosissaan. Sosiaalisesti alimmat yhteiskuntaluokat halutaan tietoisesti pitää eriarvoisessa, epähumaanissa asemassa.

Toinen ihmisoikeuksia tehokkaasti parantava toimenpide olisi ns. eutanasiatoimiston perustaminen. Koska meistä kukaan ei pyydä syntyä tähän maailmaan, olisi jokaisella oltava oikeus poistua täältä ihmisarvoisella tavalla. Eutanasiatoimistossa poistuminen hoidettaisiin kivuttomasti lääketieteen keinoja käyttäen. Toimiston asiakkaaksi ilmoittautumisesta kuluisi muutama päivä varsinaiseen toimenpiteeseen, jotta eliminoitaisiin mahdolliset harkitsemattomat eutanasiat. Itsemurhan ei tarvitse olla tabu vaan jokamiehen oikeus. Meistä kukaan ei voi määritellä toisen ihmisen kokemaa elämäntuskaa, joten turha moralisointi jäisi pois.

Kolmas parannusehdotus liittyy vahvasti lasten oikeuksiin. Ylikansoittunut maailma ei kestä enempää ei-toivottuja lapsia. Niiden määrä voisi vähentyä sillä, että jokainen lasta haluava pariskunta joutuisi allekirjoittamaan paperin, jossa määrätään vuoden kestävä harkitsemisaika. Jos sen jälkeen pari vielä haluaa lasta, se saa sitä yrittää saada aikaan. Jos lapsi syntyy ilman lupaa tai ennen harkitsemisajan päättymistä, on seurauksena sakkorangaistus. Jokainen tietysti saa luvanvaraisesti hankkia lapsia. Uudistusehdotus vahvistaa lasten oikeuksia. Yksikään syntymätön lapsi ei tunne tuskaa.

JUHA SEITZ

Saatanalliset säkenet

Aika: Lauantaina 15. tammikuuta 2000 kello 12.00
Paikka: Oulu, NUKU, Hallituskatu 7, Neuvotteluhuone 1, 3 krs. käynti Ojakadulta.

Asiat: "Katsomus ja ohjelma"
Pääsihteeri Juha Kukkonen Vapaa-ajattelijain liitto

"Kolumbuksen muna - vapaa-ajattelija vauhdissa"
Tiedotussihteeri Jouko Saksio Oulun seudun vapaa-ajattelijat

Vapaa pääsy! Tiedustelut: Jouko Saksio 08-449 760

Nopeus ja sitkeys

Vapaa Ajattelijassa 5/99 sain kyseenalaista kunniaa Raimo Toivoselta (s. 28). Kuulemma minulla on hitausennätys lehden tekemisessä. Toki kaksi viimeistä tekemääni lehteä VA 5-6/93 ja 1/94 olivat myöhässä. Viimeisen lehden tekoaika oli 4 kk (11.2. – 15.6.) ja VA 2/94 ilmestyi ennen ykköstä. Kari Saari oli jo tuolloin päätoimittaja, mutta sovimme, että työ tehdään loppuun.

Toisaalta voisi todeta sitkeydestäkin jotain. Tein Vapaa Ajattelijaa numerosta 5-6/77 yhtäjaksoisesti 1/94:ään asti toimitussihteerinä ja toimitussihteeri-päätoimittajana. Siis yhteensä reilut 16 vuotta. Pitempään lehden kanssa tekemisissä ollut lienee Timo I. Vasama. Lehteä muuten tehtiin "vanhoina aikoina" kahdeksan kappaletta 24-sivuisena vuodessa. Kesäaikana pidettiin parin kuukauden tauko, joten 40 viikkoon tehtiin kahdeksan lehteä eli keskimääräinen lehtien väli oli vuosikaudet viisi viikkoa. Tälläistä matematiikkaakin voi esittää.

Viimeisen viiden vuoden aikana on VA:lla ollut enemmän toimitussihteereitä ja päätoimittajia kuin vuosikymmeniin. Tämä on nykyaikaa ja lehti on mielestäni virkeä ja sopivan yllättävä. Taittokin vastaa räväkkyydellään aikaa. Toivon parhainta menestystä, kestämistä ja jaksamista lehdenteon mielenkiintoisella, mutta paineitakin aiheuttavalla saralla. Tekemisen arvostelu on aina helpompaa kuin tekeminen. Terveisin: Teuvo "teutori" Pykönen.

. . . .

SIVILIKILPAILU RATKENNUT

Uusia ehdotuksia sanakilpailuun (VA 2/99) saimme vain: *normaali* ja vanha *siviili.* Odotustemme mukaisesti, kukaan ei ole pystynyt esittämään toimivammaksi arvioitua ratkaisua, joten jää vain 2 vaihtoehtoa. *Sivilissä* on kaikki samat edut kuin entisessä *siviilissäkin*, mutta lisäksi siitä on kaksinkertaiset omasta ja erottuvasta sanasta saatavat huomattavat lisähyödyt. Eikä ole enää harmia sivareihinkaan sekoittumisesta. Pieni, mutta selvä ero on parempi kuin ei erotusta lainkaan. Eli ***sivili*** on ja pysyy käytössä!

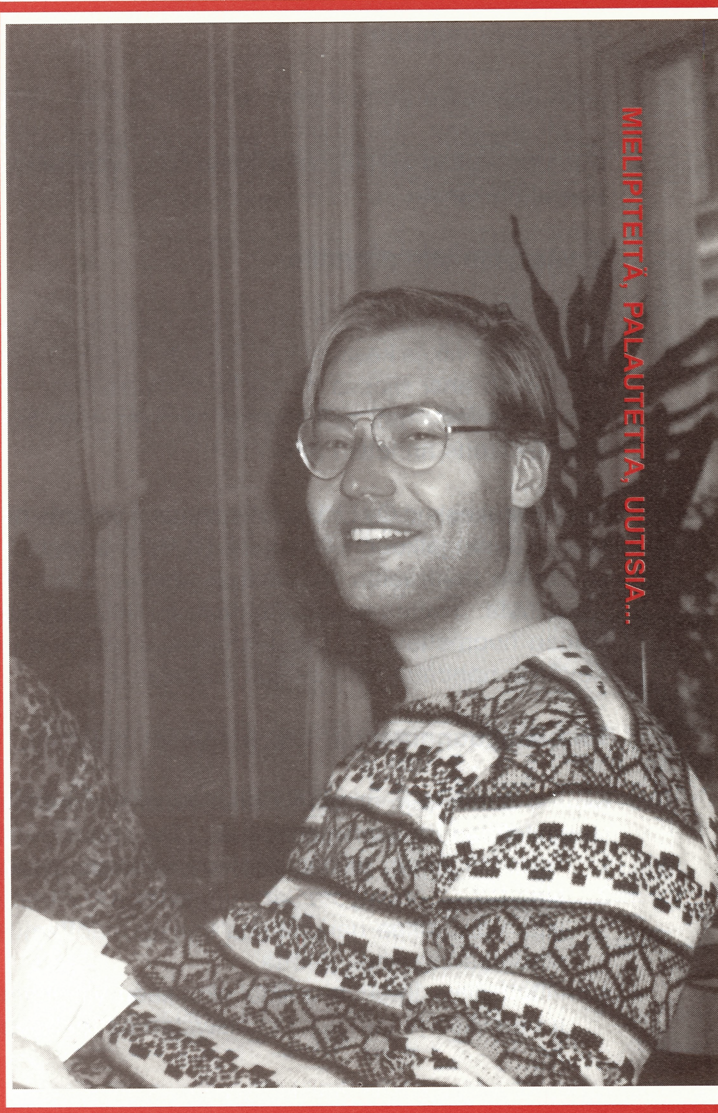
Järkevät sivilit poistavat etunenässä sekoittavan päällekkäisen ja harhaanjohtavan entisen yleissana *siviilin* käytöstään. Harva enää tietääkään, että vielä 60 vuotta sitten vapaa-ajattelijatkin olivat nimeltään kirjaimellisesti sivilien yhdistyksiä. Taas tulevaisuudessa on lomakkeissa hienoa katsomusvalinnassa ruksata kohta **Sivili X**. Uskonnoton/maallinen/sekulaari sivili on katsomukseltaan sivistynyt, kehittyneen sivilisaation omavastuinen jäsen. Tätä kaikki asianomaiset noudattakoon.

Hannu Raitanen
uusinajattelija

OIKAISU HÄMEENLINNAAN VA 5/99 s. 25

Sundströmin hyvän liittokokousselostuksen lisäksi **Sivilivisio 2000+** kaipaa omaa artikkelikäsittelyään. Edellytän **kriittistä** uskonnottomien oikeusjärjestöä, enkä pääsihteerin tulkitsemaa *jyrkempää*. Uusi **Sivilineuvosto** kehittää *sivilien* yhteistyötä järjestöihin katsomatta. En moittinut hallitusta vision riittämättömästä tutkimisesta, vaan haukuin sitä perehtymisen laiminlyömisestä kokonaan. Ristiriitaisesti hallitus luulotteli muiden kiinnostumattomuutta työnjakoon. Visiosta toiste lisää, kunhan lehti oppii julkaisemaan lukijaystävällistä kaiken selittävää grafiikkaa.

Hannu Raitanen
sivilistrategi

Huolestunut luulija

Tieteellistä totuutta ei saada esiin äänestämällä. Vaikka Suomessa 85 % väestöstä kuuluukin kirkkoon, se ei tarkoita sitä, että raamatun Jumala olisi tosi tai epätosi.

Olen luvannut kenelle tahansa luulevalle 250 000 mk pienenä palkintona, jos hän tuo tieteellisesti pätevän todistuksen raamatullisen persoonallisen ja ihmisnäköisen Jumalan olemassaolosta. "Omaksi kuvakseen Hän loi ihmisen". Tungosta palkkion hakijoista ei vielä ole ollut. Lisää luulohöpinää on turha tulla tarjoamaan.

Nimimerkki Huolestunut luulija

Vapaa Ajattelija välittää mahdolliset kokelaat Huolestuneen luulijan puheille.

Liittoneuvosto kokoontui

Kimmo Sundström

Liittoneuvoston ylimääräinen kokous pidettiin Helsingissä 13.10.1999. Kahdeksan neuvosta oli läsnä. Neuvoston puheenjohtajaksi valittiin asianajaja Raimo Toivonen Keski-Suomen Vapaa-ajattelijoista äänin 5-3. Vastaehdokkaana oli Hannu Raitanen Turun Vapaa-ajattelijoista.

Jyväskylän talo myyntiin

Jyväskylässä sijaitsevan kiinteistön Kuusitie 3 myynnistä ja asiaa koskevasta testamentista käytiin vilkas keskustelu. Taloudenhoitaja oli esittänyt kiinteistön myymistä 31.8.2000 mennessä ensi sijassa nykyisille vuokralaisille. Päätösehdotuksina olivat myyntivaltuuden antaminen heti hallitukselle tai talon säilyttäminen toistaiseksi liiton omistuksessa. Myyntivaltuus annettiin äänin 5-3.

Huoneistokeskus Oy LKV:n toukokuussa antama hinta-arvio kiinteistöstä oli 450.000 markkaa. Tämän jälkeen liitto on 29.10.1999 ostanut 38.180 markkaa maksaneen, 663 m^2:n suuruisen määräalan liitettäväksi tonttiin, kunnostuttanut kiinteistöä sekä uusinut talon varustusta. Rahaa on kulunut noin 60.000 markkaa. Neuvosto asetti vähimmäismyyntihinnan huomattavasti taloudenhoitajan esitystä ja 510.000 markkaakin korkeammaksi. Keväällä nähdään mitä ostajat ajattelevat.

Toimintasuunnitelman täydennykset hylättiin

Kimmo Sundström oli tehnyt liittokokouksen päätöksiin perustuvia vuoden 2000 toimintasuunnitelman täydennysesityksiä. Hän ehdotti, että
1. liiton toiminnan painopisteeksi kirjattaisiin jäsenyhdistysten toiminnan kohentaminen;
2. liitto tekisi yhteistyötä valtakunnallisen Uskonnottomat Juhlapuhujat ry:n kanssa;
3. liitto voisi tukea harkintansa mukaan luottamus- ja toimihenkilöidensä tai muidenkin ulkomaanmatkoja; ja että
4. liittohallitus toteuttaisi liittokokouksen viitoittamaa sijoituspolitiikkaa käyttäen saadut tuotot liiton ja sen jäsenyhdistysten aatteelliseen toimintaan.

Liittoneuvosto hylkäsi kaikki täydennysesitykset.

Vapaa Ajattelija ilmestyy vuonna 2000

Suopeamman kohtelun sai esitys päätoimittajan palkankorotuksesta. Päätoimittaja Timo Meltti katsoi, ettei hänellä enää ensi vuonna ole mahdollisuutta työskennellä nykyistä kuukausipalkkiota vastaan. Neuvosto korotti yksimielisesti palkkion esitetylle tasolle.

Uskonnottomat juhlapuhujat vaati tasa-arvoa

Raimo Toivonen oli tehnyt neuvostolle esityksen uudesta ohjeesta liiton toimistolle. Esitys tähtäsi siihen, että liitto välittäisi toimeksiantoja kaikille alan palvelusten tarjoajille, suosimatta tai syrjimättä ketään. Toimiston tulisi antaa kysyjille tietoja eri palveluvaihtoehdoista sekä näiden hinnoista. Perusteluna oli, että liiton puolueellisuus tulee jossain vaiheessa ilmi aiheuttaen tyytymättömyyttä asiakkaissa. Tasa-arvoinen kohtelu olisi parempaa.

Kuvassa vasemmalta:
Raimo Toivonen pj.,
Pirkko Soininen,
Timo Vasama,
Anja Tuomola,
Hannu Raitanen,
Simo Löfgren,
Sirkka Vadén,
Reijo Taipale
Kuvasta puuttuvat:
Keijo Moberg ja
Aki Räisänen

Puheenjohtajan esitys hylättiin äänin 6-1. Neuvosto halusi noudattaa yhteistyösopimusta. Se sisältää kilpailukiellon ja johtaa Prometheus-seremoniat Oy:n suosintaan sekä kaikkien muiden syrjintään.

Hannu Raitasen esitykset

Hannu Raitanen oli tehnyt puolisen tusinaa esitystä. Hän ehdotti, että yhteistyössä Prometheus-leirin tuen kanssa Protun olisi noudatettava vastavuoroisuutta. Lisäksi könttäsummaa aktiivisempi tukimuoto olisi hyvän siviilikirjallisuuden lahjoittaminen leirivarustuksen osaksi. Raitasta korpesi myös se, että osa Protun liitolta saamasta tuesta ohjautuu uskovaisille.

Ajatuksen vapauden säätiö voitaisiin perustaa. Sen tehtävänä olisi ensi sijassa fyysisten ja virtuaalisten toimitilojen tarjoaminen siviileille.

Liiton toimitiloja tulisi hyödyntää enemmin. Olisi myös perustettava siviilineuvosto alan aktiivisten ihmisten oman harrastuneisuuden pohjalta. Siviilineuvosto harrastaisi strategista ajattelua.

Raitasen esitykset herättivät jonkin verran vastakaikua. Ylisummaan ne eivät kuitenkaan olleet vielä kypsiä päätöksentekoa varten. Hallitus oli runsaslukuisesti läsnä. Se ottaa huomioon neuvoston käymän keskustelun ja ottaa Raitasen ideoita harkintansa mukaan valmisteltaviksi. Toivottiin, että eritoten Raitanen itse myös valmistelisi ideoitaan eteenpäin.

Kokous kesti lähes viisi tuntia. Ei ole ihan ymmärretty mikä on päättävän kokouksen ja seminaarin tai keskustelukerhon ero. Sekä esityksien tekijöiden että osanottajien tulee miettiä tätä. Hallituksen jäsenet käyttivät luultavasti enemmän kokousajasta kuin neuvokset. Ehkäpä kolme ja puoli tuntia olisi tullut riittää kokousajaksi.

...siinä, missä kahdeksan syö, siinä syö kyllä kymmenenkin

Näin joulun alla on syytä muistuttaa lukijoita kohtuudesta. Vapaa Ajattelija tekee sen Molièrin sanoin lainaten katkelman näytelmästä Saituri.

Harpagon
Meitä tulee kahdeksan tai kymmenen henkeä; mutta ei tarvitse ajatella enempää kuin kahdeksaa; siinä, missä kahdeksan syö, siinä syö kyllä kymmenenkin.

Valère
Se on selvää.

Mestari Jacques
No niin, tarvitaan neljä viisi ruokalajia. Ensin liemiruoka... sitten alkuruoka...

Harpagon
Mitä helkkaria! Sellaisella ruokamäärällä ruokkisi jo koko kaupungin!

Mestari Jacques
Sitten paist ...

Harpagon
Mitä, senkin lurjus, aiotko syöttää vieraille koko minun omaisuuteni!

Mestari Jacques
Sitten väliruokia...

Harpagon
Entä mitä vielä?

Valère

Aiotteko läkähdyttää kaikki ihmiset ruokien paljouteen? Sitäkö varten herra on tänne kutsunut vieraita, että aikoo syöttää heidät kuoliaaksi? Lukekaapas vähän terveydenhoito-ohjeita ja kysykää lääkäreiltä, onko ihmiselle mitään vahingollisempaa kuin syödä liikaa!

Harpagon

Hän on oikeassa.

Valère

Painakaa mieleenne, mestari Jacques ja muut hänen kaltaisensa, että ruokapöytä, jossa on liiaksi liharuokia, on kuin surmanloukku; jos mieli todella osoittaa olevansa kutsuvieraidensa ystävä, silloin pitää heille tarjotussa ateriassa valita kohtuullisuus ja vaatimattomuus; ja noudattaen erään vanhan viisaan neuvoa pitää syödä elääkseen eikä elää syödäkseen.

Harpagon

Kuinka mainiosti sanottu. Tule, tule lähemmäs, että saan sinua syleillä kiitokseksi noista sanoistasi. Se on kaunein mietelause, mitä olen koko ikänäni kuullut. Pitää elää syödäkseen, eikä syödä el... Ei, ei se ollut sillä tavalla. Miten sinä sanoitkaan?

Valère

Että pitää syödä elääkseen eikä elää syödäkseen

Molière - Jean Baptiste Poquelin (1622-1673). Ranskalainen näytelmäkirjailija, joka oli "aurinkokuningas" Ludvig XIV:n suosiossa ja joka kirjoitti mm. näytelmät Don Juan (1665), Ihmisvihaaja (1666) ja Luulosairas (1673). Saiturin hän kirjoitti 1668.

Vapaa Ajattelijan sisältö 1999

VAPAA-AJATTELIJAIN LIITTO RY

Vapaa-ajattelijat toimivat uskonnottomien ihmisten oikeuksien ja tasa-arvon puolesta kulttuurijärjestönä. Vapaa-ajattelu on katsomus jolle on tunnusomaista selkeä järkiperäisyys, kehittymis- ja uudistumiskyky sekä avoimuus uusille mielekkäille ja perustelluille näkemyksille. Tämä on ideaali, jota voidaan jatkuvasti tavoitella. Vapaa-ajattelijain liitto jäsenjärjestöineen pyrkii vapauttamaan ihmiset uskontosidonnaisuudesta järkiperäisen argumentaation keinoin. Tavoittelemme täydellistä ajatuksen-, omantunnon-, vakaumuksen- ja uskonnonvapautta.

Vapaa-ajattelijain liitto on osa kansainvälistä uskonnottomien liikettä, olemme IHEU:n jäsen (International Humanist and Ethical Union; Kansainvälinen humanistinen ja eettinen unioni). Yhteiskunnallisena päätavoitteena liitollamme on valtion ja kirkon erottaminen toisistaan ja oikeudellisesti mihinkään uskontoon tai ideologiaan sitoutumaton valtio. Vasta silloin ajatuksen-, omantunnon-, vakaumuksen- ja uskonnonvapaus voi toteutua niin hyvin kuin se yleensä voi olla mahdollista.

Emme tarjoa helppoja vastauksia ja ratkaisuja. Toivomme, ettet Sinäkään tyydy niihin. Tule mukaan vapaa-ajattelijoiden toimintaan.

Erkki Hartikainen
puheenjohtaja
Koti puh. 09-7261943
etkirja@dlc.fi

Leila Närhinen
varapuheenjohtaja
Koti puh. 02-4381759
leila.narhinen@atlasnet.fi

Juha Kukkonen
pääsihteeri
Koti puh. 09-726 1686
juha.kukkonen@val.pp.fi

http://www.vapaa-ajattelijat.fi **val@vapaa-ajattelijat.fi**

Olen kiinnostunut toiminnastanne

Lähettäkää minulle lisätietoja ❑

Haluan liittyä jäseneksi ❑

Tilaan Vapaa Ajattelija -lehden ❑

NIMI ______________________

OSOITE ______________________

____

POSTINUMERO ______________________

3,5 mk

Vapaa-ajattelijain
liitto ry
Neljäs linja 1
00530 HELSINKI

6/99

Vapaa-ajattelijain liitto
Neljäs linja 1, 00530 Helsinki

Vetoomus